

PLANTLORE.

In de betrekkelijk korte periode, die er verloopt tussen het smelten van de sneeuw en het uitbotten van bomen en heesters, bedekken de *Bos anemone* (*Anemone nemerosa*) in 'n minimum van tijd met duizenden de bosbodem. Hoe dit tere plantje tot deze prestatie in staat is? De stengel van de bosanemoon groeit 's zomers, langzaam voortkruipend in de bosgrond, horizontaal en verandert intussen van functie: het wordt 'n wortelstok, die tot taak heeft het nodige reservevoedsel te verzamelen voor het volgende voorjaar. In de herfst vormen zich onderaards reeds de blad- en bloemknoppen en zo is deze plant tijdig paraat om als een der eerste lentebloeiers gehoor te geven aan de levenbrengende voorjaarszon. *Anemone* komt van het Griekse „anémōs” = wind. 'n Verklaarbare naam, immers de kelkbladen vallen snel af en worden door de wind verspreid; vandaar ook de Duitse naam „Wind-röschen”. Reeds in overoude tijden was de anemoon ingedeeld bij de gevloekte planten, zeer waarschijnlijk als gevolg van het feit, dat de plant 'n giftige stof, de anemonine, bevat. Anemonine werkt verlammend en kan stuipen verwekken. Deze giftige eigenschap is er de oorzaak van, dat de plant door de dieren niet gegeten wordt. In Kamtschatka (Oost-Siberië) wordt anemonine aangewend als pijlgif. In België en de zuidelijke provincies van ons land noemt men de plant wel Duivelsbloem, Duivelskruid of Duivelsbeet. In Italië spreekt men van „Herba dal diavolo”. In sommige streken werd de plant vroeger gebruikt als anti-magisch amulet. De Griekse mythologie vertelt, dat Adonis, wiens liefde voor Venus door deze beantwoord werd, zich het ongenoege van zijn mededinger Ares op de hals haalde. Ares liet Adonis doden door 'n everzwijn en toen Venus haar dodelijk gewonde geliefde schreiend te hulp snelde, vielen haar tranen op de grond en uit die tranen ontstonden de anemonen.

De veelbloemige Salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*) komt in onze Limburgse bossen eveneens veelvuldig voor. In de

plantlore behoort de salomonszegel tot de groep der heilige planten en als zodanig heeft deze plant dus 'n reputatie op te houden. Haar naam ontleent ze aan niemand minder dan Koning Salomon, die, volgens het volksgeloof, 'n veelvuldig gebruik maakte van de toverkracht dezer plant en uit dankbaarheid voor die bewezen diensten zijn zegel (twee door elkaar gevlochten driehoeken) op haar wortel drukte. In vroeger tijd noemde men de Salomonszegel „Springwortel”, omdat ze niet alleen gebruikt kon worden om sloten te openen, doch ook om rotsen te doen springen. Van laatstgenoemde eigenschap profiteerde Koning Salomon bij de bouw van de machtige tempel te Jerusalem. De benodigde rotsblokken voor deze tempel liet hij in de steengroeven springen met behulp van deze „springwortel”. Nu bezaten lang niet alle wortelstokken van de Salomonszegel deze toverkracht. Bepaalde vogels, vooral de specht, de ekster en de auerhaan wisten de juiste wortel op te sporen.

'n Oeroude sage verhaalt ons hoe Salomon de begeerde wortel wist te verwerven. Hij liet het nest van 'n auerhaan opzoeken en dit bedekken met 'n kristallen deksel. De vogel kon nu zijn jongen niet meer bereiken en vloog weg om 'n „springwortel” te halen. Bij zijn terugkeer hieven Salomons knechten zo'n geweldig geschreeuw aan, dat de auerhaan van schrik zijn wortel liet vallen. De specht kon men zijn „springwortel” afhandig maken, door de toegang tot zijn nest te versperren met behulp van 'n houten pen. Als de vogel met 'n toverwortel terugkeerde om de hindernis te verwijderen, moest men hem doen schrikken met 'n rode lap, zodat hij de wortel prijs gaf. Gesneden in de vorm van 'n klimopblaadje deed de Salomonswortel dienst als amulet en beschermde de draager er van tegen schoten en steken.

Ook in de geneeskunde speelde deze wortelstok vroeger 'n rol onder de naam *Radix Sigilli Salomonis*. In de volksgeneeskunde schijnt hij nog wel aangewend te worden, in de vorm van 'n papje, bij de behandeling van gezwellen.

TH. G. HEYEN.